

9.5.2022

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen neuvottelukunnan kokous

Aika	keskiviikko 4.5.2022 klo 10.30–12.00
Paikka	Teams
Läsnä	Tuukka Forsell, Kouvolan kaupunki, poistui klo 11.23 Markku Hannonen, Kotkan kaupunki Hannu Heinonen, Etelä-Karjalan Yrittäjät ry Janne Hokkanen, LUT-yliopisto Jami Holtari, Etelä-Karjalan liitto Kari Jääskeläinen, Kymen Yrittäjät ry, poistui klo 11.44 Esa Korkeamäki, Kymijoen vesi ja ympäristö ry Heini Kukkonen, Kymijoen vesi ja ympäristö ry Antti Lehmusvaara, Etelä-Karjalan koulutus kuntayhtymä Arja Piironen, Saimaan Vesi ja Ympäristötutkimus Oy Petri Vainikka, STTK Jouni Väkevää, Metsäkeskus Kaakkois-Suomi Johanna Väyrynen, Lappeenrannan kaupunki, poistui klo 10.54

Kaakkois-Suomen ELY-keskus:

Leena Gunnar, puheenjohtaja
Kari Halme
Hanna Kailasto
Satu Mäkelä
Visa Niittyniemi, poistui klo 11.35
Tarja Paananen, poistui klo 11.05
Marjaliisa Clack, sihteeri

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleiksi kokoukseen. ELY-keskusten johtajat ja E-vastuualueiden johtajat keskustelivat maa- ja metsätalousministeri Antti Kurvisen kanssa Teams-yhteyksillä aamulla 4.5.2022. Kurvisen mukaan Suomen on nyt tärkeää vahvistaa huoltovarmuutta ja omavaraisuutta (mm. vesihuolto, elintarvikkeet, energia ja puun saatavuus). Strategioita tulisi tarkistaa muuttunutta tilannetta vastaviksi.

2 Edellisen kokouksen muistio/18.3.2022

Edellisen kokouksen muistio hyväksyttiin.

3 Alueelliset kehitysnäkymät

Erikoissuunnittelija Tarja Paananen esitteli vielä julkaisemattomia alueellisia kehitysnäkymiä. Kaakkois-Suomessa koronavirus ei ole aiheuttanut muuta maata vastaavia talousvaikutuksia joitakin Etelä-Karjalassa tapahtuneita konkursseja lukuun ottamatta. Talousennusteet ovat plusmerkisiä ja työllisten määrä on Kaakkois-Suomessa lisääntynyt 4 000 henkilöllä vuodessa.

9.5.2022

Pyhtään lentopaikkaa kehitetään, Kotkan kantasataman rakentaminen on vilkasta ja akkuklusteri etenee. Etelä-Karjalassa energia- ja ympäristöklusteri ja tekstiilikuitulaitos tuovat mahdollisuuksia. Teollisuuden näkymät ovat varovaisen positiiviset. Matkailun kesästä odotetaan vilkasta (mm. Kotkan Meripäivät, Hamina Tattoo, Kymi-GP ja Imatran ajot).

Työttömyys ja pitkäaikaistyöttömyys ovat laskussa ja nuorten työttömyys laskenut valtakunnan keskiarvoa enemmän. Alueen vetovoimaa lisää mm. LUT-yliopistossa alkava yhteiskuntatieteellinen koulutus, johon on kohdennettu 60 aloituspaikkaa v. 2023. Kouvolan seudun ammattiopisto ja aikuis-koulutus Taitaja ovat yhdistyneet Eduko Oy:ksi.

Ukrainan kriisi on laskenut kuluttajien talousluottamusta. Energian, polttoaineen ja teräksen hinnat ovat nousseet. Suomen puunkäytössä Venäjän tuonnin osuus on ollut 2–3 %; tuontihakkeesta 80 % käytetään Kaakkois-Suomessa. Tuonnin päättyminen lisää kotimaista hakkuupainetta. Suomen viennin kohdemaista painottuvat tällä hetkellä Pohjoismaat ja Keski-Eurooppa.

Matkailun hiljennettyä talousvaikutukset ovat n. -1,5 milj. € päivässä Kaakkois-Suomen alueella. Saimaan kanavalla ei ole myöskään rahtiliikennettä vakuutusmaksujen noustua kestävämmiksi. Saimaan kanavan 95 miljoonan euron remontti peruuntui Venäjän hyökättyä Ukraina. HaminaKotkan sataman kuljetukset voivat laskea jopa kolmanneksen. Kriisistä pahimmin kärsivät alat ovat kauppa, logistiikka ja rakentaminen.

Resursseja tarvitaan lisää energia-, ympäristö-, huoltovarmuus- ja kyberturvallisuustehtäviin sekä Poliisin ja Rajavartiolaitoksen tehtäviin. Sotaa Suomeen paenneet ukrainalaiset haluavat nopeasti töihin, mutta heidän osaamisensa kartoitukseen ei ole vielä mallia.

Neuvottelukunta kiitti Paanasta esityksestä ja keskusteli:

- LUT-yliopistoon tulossa olevat 1 000 opiskelijaa ja 100 tutkijaa ovat merkittäviä myös yliopiston ulkopuolella
- ELYn 4-vuotinen, hallituskaudeksi laadittava tulossuunnitelma päivitetään joka vuosi; kriisi näkyy laajasti viraston monipuolisessa toiminnassa
- puuhuolto muuttuu: puuvirrat alkavat kulkea eri verkkoja myöten kuin aiemmin (puuhuoltoryhmä Metsäkeskuksessa)
- liikennestrategia muuttunut, tieverkon liikennemäärät vähentyneet
- Saimaan kanavaliikenteen siirtyessä maalle väylien kunnossapito ja kehittäminen korostuvat
- koulutuksessa tulee suunnata resursseja mm. metsäkoneenkuljettajien koulutukseen, samoin kuin kauppa-, matkailu- ja ravitsemisaloille

Paananen totesi, että osaajarakennetta pohditaan ennakoitiverkostossa.

9.5.2022

4 Ajankohtaiset vesistöasiat

Vesistöpäällikkö Visa Niittyniemi esitteli Kaakkois-Suomen vedenlaatuilannetta ja totesi tavoitteena olevan, että pintavesissä saavutetaan ja pidetään vähintään hyvä tila. Merellä luokitus on parantunut välttävästään tyydyttävään idästä päin. Ilmastonmuutoksen myötä riskeiksi vesistöissä ennustetaan mm. tummumista ja rehevöitymistä.

Pienten vesistökunnostusten määrällä ja kansalaisten aktiivisuudella on positiivista vaikutusta vesistöjen tilaan. Ympäristöministeriö on myöntänyt avustusta kunnostushankkeisiin 1 M€ ja MMM 0,5 M€ vuonna 2022. Virtavesikunnostuksia on tehty esim. Hiitolanjoella. Kymijoen sedimenttien dioksiini-, furaani- ja elohopeapitoisuudet ovat "vanhoja syntejä", joilla ei ole vaikutusta esim. Itämeren silakoiden myrkkypitoisuuksiin kuormituksen tullessa ilmasta.

Vesienhoidon kuuleminen järjestetään kuuden vuoden välein. Touku-kuussa 2021 päättyneessä kuulemisessa turvetuotantoa koskeva palaute oli vähentynyt ja kaivoksia koskeva palaute selvästi lisääntynyt. Ilmastonmuutoksen vesistövaikutuksista kannetaan huolta.

Niittyniemi kertoi, että ELY-keskuksen erityistehtäviin kuuluvat mm. Päijänteen ja Kymijoen säännöstely sekä Saimaan ja Vuoksen juoksutukset. Kaakkois-Suomessa on 2 merkittävää tulvariskialuetta.

Koko vesistöaluetta koskevat tulvariskien hallinnan toimenpiteet ovat:

- Päijänteen alueen tulva- ja kuivuusriskien kartoitus 2022–2023 (ELYt ja SYKE)
- Tulvakarttojen laatiminen koko Päijänteen alueelle 2023 (ELYt ja SYKE)
- Maankäyttö ja rakentamisen ohjaus: jatkuvaa toimintaa (ELYt)
- ELY-SYKE hanke: Ilmastonmuutoksen vaikutusten arvioinnin päivittäminen.

Saimaan tulva- ja kuivuusriskit on kartoitettu, ja yhteenvetoraportti julkaistaan tänä vuonna. Saimaan alueen tulvaharjoitus järjestetään syksyllä 2023. ELY–SYKE-hankkeissa selvitetään ilmastonmuutoksen vaikutus Saimaan jääoloihin ja norpan pesintään sekä tehdään Saimaan alueen virkistyskäyttökysely.

Maa- ja metsätalousministeriö on joulukuussa 2021 hyväksynyt Kymijoen vesistöalueen tulvariskien hallintasuunnitelman, joka toimeenpannaan vuosina 2022–2027. Helmikuussa 2022 mitattiin kaakkoisimmassa Suomessa lumen ennätyskertymä, minkä vuoksi rakennuksia on kastunut tulvavesissä.

Neuvottelukunta totesi katsauksen tiedoksi.

9.5.2022

5 ELYn valmiusasiat ja vastualueiden varautuminen/vastualueet

Satu Mäkelä kertoi E-vastualueen varautumistehtävien sisältävän elintarvikehuollon turvaamisen, alkutuotannon toimintaedellytysten ja elintarvike-turvallisuuden turvaamisen, kotoutumispalvelut, työvoimapalvelut, etnisten suhteiden neuvottelukunta ETNO:n toimintaan osallistumisen sekä erilaiset yrityspalvelut. Migrillä on laajamittaisen maahantulon koordinoituvastuu, mutta ELYt toimivat maahantulijoiden vastaanottamisessa yhteistyössä kuntien ja kolmannen sektorin kanssa.

Kari Halme totesi, että L-vastualueella on tarkennettu valtakunnallista varautumista yhdessä LVM:n, Traficom:n ja Väyläviraston kanssa. Vastuualueen valmiussuunnitelma on tarkistettu marraskuussa 2021; hoitourakoilla on omat suunnitelmansa. Turvallisuus- ja valmiusryhmä kokoontuu säännöllisesti. ELYn poikkeusolojen tehtäviin kuuluvat kuljetusten ohjaus, tielikenteen polttonesteen säännöstely, ajoneuvojen ja työkoneneiden varaaminen (KASELYn osalta UUDELY) ja yhteistyö Puolustusvoimien kanssa. Henkilövaraukset ollaan päivittämässä.

Puheenjohtaja toteisi Y-vastualueen varautumistehtävät: vesistötehtävät (säännöstelyt, patoturvallisuus, tulvavahingot, rajavesikysymykset), luonnonsuojelun poikkeuksellisten tilanteiden hoito, jätehuolto- sekä pohja- ja pintavesitehtävien turvaaminen sekä vireillä oleva ympäristövahinkopäivystyskokeilu. Valmiuslailla erikseen säädettävä tehtävänä Y-vastualueella on rakentamisen ja rakennusmateriaalien säännöstely ja koordinointi.

Merkittiin tilannekatsaus tiedoksi.

6 Muut asiat

Puheenjohtaja ilmoitti jäävänsä vuosilomalle 2.6. ja eläkkeelle 1.10.2022 alkaen. Hän kiitti neuvottelukuntaa ja vahvisti ELY-keskuksen kuuntelevan neuvottelukunnan alue- ja asiantuntemusta aina herkällä korvalla.

7 Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään syyskuussa 2022. Tarkempi ajankohta ilmoitetaan myöhemmin.

8 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti kokouksen osallistujia ja päätti kokouksen klo 12.00.

Sihteeri

Marjaliisa Clack

Jakelu

neuvottelukunnan jäsenet ja varajäsenet
Tuija Närhi